

CVETJE

z vrtov
sv. Franciška

Časopis
[za
naše verno
ljudstvo
zlasti
za ude tretjega reda.

S privoljenjem cerkvenih in
redovnih oblasti izdaja
franciškanska provincija sv. Križa.

XXXIX. tečaj.

5.-6. zvezek.

V Ljubljani 1922.

A. Slatnarjeva tiskarna v Kamniku.

Poština plačana v gotovini.

Vsebina 5.—6. zvezka.

	Stran		Stran
Sv. Oče Pij XI. - tretjerednik	49	Bl. Janez Pelingoti, spoznavavec tre-	
Šmarncice (pesem)	49	tjega reda sv. Frančiška	65
Knez in škof doktor Mihael Napotnik,		Spomini na generalni kapitelj l. 1921	65
tretjerednik	50	Dopisi	69
Po potih sv. Frančiška	52	Razgled po serafinskem svetu	70
Asketična šola ali vadnica popolnosti	57	Priporočilo v molitev	72
Bl. Marija Ana od Jezusa de Paredes,		Zahvala za uslišano molitev	72
devica tretjega reda sv. Frančiška	64		

„Cvetje“ izhaja za nedoločen čas v začetku vsakega drugega meseca. Naročnina znaša za celo leto 20 K, s poštino 22 K ali 5 dinarjev in pol.

Naslov za naročila: »Cvetje«, frančiškanski samostan v Ljubljani.

Na znanje! Spisi naj se pošiljajo do 25. dne prejšnjega meseca, priporočila, naznanila, zahvale do zadnjega dne prejšnjega meseca na uredništvo. — Kateri še niso poravnali naročnine, naj to takoj store.

Književnost.

Knjige: Red za ljudi živeče mej svetom imamo še nekaj v zalogo. Dobite jo ali pri vratarju frančišk. samostana v Ljubljani, ali pri upravništvu. Cvetja za 18 K, ali po pošti za 20 K. Pošiljatvi se priloži položnica. Knjige je zelo koristna vsem, ki želijo tretji red poznati ali ga širiti mej druge. Popisane so notri prednosti, dolžnosti, milosti tretjega reda.

Socialna Misel I. letnik 3. št. Mesečnik za vse panoge socialnega in kulturnega življenja. Urejata A. Gosar in Fr. Terseglav. Obsega dve tiskani polji 32 str. v obliki našega Cvetja, izhaja 15. vsakega meseca, stane letno 25 Din. ali 100 K. Naroča se pri upravništvu v jugoslovanski tiskarni v Ljubljani: — Ta tretji zvezek obsega razen mnogih drugih zelo dobrih spisov jasno pisan članek: „Žena in njeni cilji“. Seveda naši bravci, ki niso podkovani v latinščini, ne bi razumeli besed: abolicija, ideologija, diferencija, forumi (!), legalen, etični faktorji, pacifizem in dr. In vender bi se vse to moglo lepo in razumljivo povedati sè slovenskimi izrazi, ne da bi učenost razprave pri tem kaj trpela. — Istega mnenja smo tudi glede drugih člankov. — Socialno misel toplo priporočamo vsem izobraženim.

O dveh grehih trinajst govorov za moralo. Govoril in spisal Dr. Mih. Opeka, stolni kanonik in učitelj homiletike na vseučilišču v Ljubljani. Založila prodajalna K. T. D. H. Ničman. — O tej knjigi, ki obsega 114 strani, je trinajst pridig, za naš čas zelo primernih, za mnoge, ki so zašli na polzko pot nečistosti in v nevarne zanjke lakomnosti, zelo koristnih. Vzemite jih, prebirajte in premišlujte jih, mnoge zašle, ki imajo še nekaj dobre volje, bodo rešile.

Nova Revija se imenuje list, ki so ga začeli izdajati na vsake tri mesece slovenski in hrvaški frančiškani. Stane na leto 35 dinarjev. Naročiti jo morete v frančiškanskem samostanu v Makarski. — Pisana je večinoma v hrvaščini, le spis Fr. Terseglava: „Pomen Frančiškovih idej za današnjo dobo“ je slovenski. List je jako bogat po vsebini. Mi „Novo Revijo“ toplo priporočamo vsem izobraženim.

CVETJE

XXXIX. tečaj.

V Ljubljani, maj - junij 1922.

5.-6. zvezek.

Sv. Oče Pij XI. — tretjerednik.

Na najvišje mesto na zemlji, na papeški prestol je božja previdnost zopet postavila tretjerednika. Odkar se je Leon XIII. tako odločno izrekel za tretji red in je v tej Frančiškovi ustanovi zrl rešitev za sedanjo človeško družbo, od tistega časa dalje skrbi božja previdnost, da sedi na stolu sv. Petra vedno mož tretjerednik. Kedo drugi bi mogel uspešno nadaljevati od Leona krepko začeto delo in izvršiti njegove načrte? Pij X. in Benedikt XV. sta vneto nadaljevala, kar je Leon XIII. sprožil, a končnega uspeha tudi ta dva vneti tretjerednika nista dosegla. Nadaljeval je bo — tako upamo — Pij XI., ki se je ko milanski nadškof in kardinal večkrat imenoval „starega tretjerednika“ in se je v Milanu dal prepisati v milansko duhovniško skupščino. Iz Milana so nam sporočili, da je stopil v tretji red najbrže, ko je bil še dijak v seminarju l. 1874. Po tem bi bil Pij XI. zares „star tretjerednik“. Mi se tega veselimo in želimo Sv. Očetu dolgo vrsto srečnih let Cerkvi in narodom v korist!

P. EVSTAHIJ:

Šmarnice.

Majnik tebi peva,
rajskih rož kraljica:
božja Mati, zdrava,
ti devic Devica,
o Marija!

Cvetke so se zbrale
srečne krog altarja,
pesem te pozdravlja,
sladkomila Zarja,
o Marija!

Treh vrtov cvetovi
v šopek smo poviti,
ž njim Frančišek sveti
hoče te častiti,
o Marija!

Naj bo vedno čista
naših src vonjava!
Tebi, Mati, hvala,
tebi čast in slava,
o Marija!

Knez in škof doktor Mihael Napotnik, tretjerednik.

Vedeli smo, da se lavantinskemu knezoškofu nagiba zemeljsko življenju h koncu, ker mu je že delj časa razjedal rak telesne moči, vendar nas je osupnila vest dne 28. sušca t. l., da so blagi mož izdihnili svojo plemenito dušo v 33. letu svoje škofovske službe in 73. zemeljskega življenja. Ko so spoznali, da utegnejo umreti, so se dali prevideti. Ob tej priložnosti so imeli kratek pa presrčen nagovor, zlasti na vse pričujoče duhovnike, v katerem so jih vneli, naj ostanejo trdni in stanovitni. Prosili so odpuščenja vse duhovnike in vernike, ke bi jih bili kedaj morebiti razžalili, in so zatrčili, da tudi sami svojim žaljivcem iz dna duše vse odpustijo. — V teku dolge šestmesečne težke bolezni so večkrat z veliko gorečnostjo prejeli sv. zakramente.

Avgusta meseca lanskega leta so na praznik Marijinega vnebovzjetja z navdušeno besedo in krepko donečim glasom proslavljali sv. Franciška in njegovo delo na tretjerednem shodu ob praznovanju sedemstoletnice — kedo bi bil takrat mislil, da bodo mladeniško navdušeni knez čez dobrih sedem mesecev na to v isti cerkvi zamenjali pridižnico s hladnim grobom?

Dokler so bili še deloma pri moči, so tudi v bolezni sami vodili škofovske posle; zadnje tjedne so se pripravljali le za večnost in mislili le na večno združitev s Kristusom, čiger namestnik so bili v svoji škofiji. Na dan smrti so dopoldne še veliko trpeli, opoldne so bolečine prejenjale, nastopila je nezavest in poldrugo uro za tem so mirno v Gospodu zaspali. —

O življenju škofa Mihaela so vam časopisi mnogo sporočili. Rojen je bil v Konjicah na Štajerskem 20. septembra 1850. leta, kjer je hodil v domačo ljudsko šolo. Četrti razred ljudskih in vse srednje šole je dovršil v Celju, vselej z odliko. Odločil se je za duhovniški stan in je bil posvečen 25. jul. 1875. Udeležil se je kot vojni kurat l. 1878. tudi vojske v Bosni. Na dunajskem vseučilišču si je pridobil naslov doktorja bogoslovja, nekaj časa na to je bil v pastirski službi, potem za profesorja na mariborski bogoslovnici, na to je bil poklican na Avguštinej, v zavod za višjo izobrazbo duhovnikov na Dunaju. Takrat je stopil kot c. kr. dvorni kapelan v tretji red 6. decembra 1884. l. ter si izbral za redovnega zaščitnika sv. Franciška; obljuje je napravil 28. septembra 1887. l. za svoj 38. godovni dan. Dve leti na to je bil imenovan za lavantinskega knezoškofa in posvečen 27. oktobra l. 1889.

Kot škof so obhajali in sami vodili pet škofijskih sinod, veliko lepega in koristnega so napisali sami pa tudi druge k delu spodbujali in jih podpirali. Najimennitnija njihova knjiga je najbrže „Sv. Pavel“, ki je že v tretje natisnjena in je tudi v hrvatski jezik prevedena. Naš pokojni p. Stanislav jo je zelo pohvalil in jo svojim dijakom toplo priporočil. Spisali so pa še veliko družih večjih in manjših knjig v slovenskem, latinskem in nemškem

jeziku. Tudi o tretjem redu so izdali za sedemstoletnico dve knjižici, kaker smo lani omenili in so tretji red svojim duhovnikom in vernikom pogosto in toplo priporočali. Še bolj kot pisatelj so se pokojni škof odlikovali v govorništvu. Za slavnostnega govornika so jih klicali na vse kraje. Slavil jih je Dunaj, Solnograd, Ljubljana, — v Mariboru, kjer so tolikokrat govorili, ostanejo v nepozabljivem spominu; isto velja o vseh župnijah obširne lavantinske škofije, njihovi presrčni govori ostanejo trajno zapisani v srcih hvaležnih škofljanov.

Svojo obsežno škofijo so vodili dr. Napotnik z veliko vneto in na splošno zadovoljnost tudi v težkem času svetovne vojske. Koliko gorečih pastirskih listov so izdali, s katerimi so tolažili nesrečne in obupajoče vernike, zbujali so zaupanje na Boga in bližnji mir. Kot škofa krščanske ljubezni do ranjencev, umirajočih, padlih vojakov, vdov in sirot jih je odlikovala Avstrija in sedanja Jugoslavija.

Zlasti pa ne smemo prezreti, da so bili rajni škof goreč tretjerednik. Spomnite se na lanski pastirski list ob 700 letnici tretjega reda: Koliko lepega so v njem povedali o sv. Frančišku in o tretjem redu, kako zelo so priporočali dušnim pastirjem, naj se v vseh župnijah zajemljejo zanj!

Rajni so bili tretjemu redu sè vsem srcem udani, našemu redu naklonjeni, kar lahko posnamemo že iz tega, da so si zadnji počitek izvolili pri Materi milosti, v frančiškanski cerkvi.

Položili so njihovo truplo na lastno željo v frančiškanski cerkvi v Mariboru v grob 3. aprila v navzočnosti peterih škofov, nad tristo duhovnikov, več svetnih veljakov in mnogih tisočev vernega naroda. Naj počivajo v miru!

* * *

Koliko dobrega so škof Mihael storili, to ve le ljubi Bog, velikokrat njih levica ni vedela, kaj dela dobrega njih desnica. Kjer je bila kaka pomoč nujno potrebna, tam so radi priskočili na pomoč.

Poleg tretjega reda so se zajemali tudi za Marijino družbo; vpeljali so po vsi škofiji bratovščino sv. Družine in po župnijah in redovnih cerkvah vedno češčenje presv. Rešnjega Telesa.

Že nekaj let pred vojsko so poskrbeli za svojo dušo; na vse župnije so razdelili gotov znesek denarja, da se bo tudi po njihovi smrti maševalo v ta namen; isti čas so tudi določili za vsako župnijo, ki še ni imela kake ustanove za uboge, po 200 K, da se od obresti te ustanove podpirajo ubogi dotične župnije.

Vojska jim je veliko vzela; od tega, kar je ostalo, je glavni dedič dijaško semenišče; svojo hišo v Mariboru so pa zapustili katoliškemu društvu, kjer bodo imela ta svoj lastni dom.

Lavantinska škofija je že poprej spadala med boljše, a rajni škof so jo tako povzdignili, da se sedaj sme šteti med najboljše. V očigled vsemu temu so blagopokojni ob koncu svojega življenja prav lahko govorili sè sv. Pavlom: „Dobro sem se bojeval, tek dokončal, vero ohranil; sedaj mi je prihranjena krona pravice, katero mi bo dal Gospod tisti dan.“ (II. Timot. 4, 7, 8.)

Po potih sv. Frančiška.

Cerkveni govor ob slavnosti sedemstoletnice ustanovitve tretjega reda sv. Frančiška — govoril stolni kanonik dr. Mih. Opeka v Ljubljani pri oo. frančiškanih dne 24. julija 1921.

d svetih slavnosti 700 letnice, kar je ustanovljen tretji red sv. Frančiška, upa sv. oče papež Benedikt XV. — kaker pravi v svojem pismu z dne 6. januarja 1921 — močne okrepitve tretjega reda: da bodo namreč skupščine tretjerednikov, če so kje opešale, zopet k novi moči vstale, se še druge, kar mogoče obudile, vse pa po izpolnjevanju Vodila in po številu udov mogočno vzcvetele.¹⁾ Od poživiljenega tretjega reda pa ne pričakuje sv. oče nič manj nego zopetnega prerojenja krščanske družbe. Kako pač? Tako, da bodo v krščanstvu mnogobrojno razširjeni tretjeredniki, v nasprotju z duhom sedanjega časa, prav goreče posnemali svojega očeta sv. Frančiška, in se svojim zgledom in z besedo tudi druge k takemu posnemanju navajali. — Zato namreč končno gre, pravi papež, da se s posnemanjem sv. Frančiška koliker mogoče mnogim pripravi pot in vrnitev h Kristusu; ta vrnitev nam daje največ upanja na skupno rešitev.²⁾ — Zato, častiti tretjeredniki, zbrani k proslavi 700 letnice od ustanovitve tega reda, mislim, da ne morem ravnati bolj v duhu današnje slavnosti, ne bolj po namenu sv. očeta Benedikta XV., kaker če vas skušam navdušiti za prav živo posnemanje velikih kreposti sv. Frančiška. Katerih kreposti posebno? Tistih, ki jih je tako zelo pozabil svet, odtujen Kristusu; tistih, ki jih je Frančišek tako sijajno posnel po Kristusu; tistih, ki so gotovo znamenje vseh, ki hočejo hoditi za Kristusom: namreč ljubezni do uboštva, ponižnosti in zatajevanja samega sebe. Toda jaz vem, moji častiti poslušavci, da so uboštvo, ponižnost, zatajevanje tri trde besede, tri težke reči. Zato pa ne bom samo klical in prigovarjal: Posnemajte sv. Frančiška! posnemajte sv. Frančiška v njegovem uboštvu! v njegovi nizkosti! v njegovi odpušeni! . . . Ne! Drugače bom naredil; skušal vas bom vneti, da bote hodili za svojim očetom Frančiškom, s tem, da vam bom pokazal, kako je sv. Frančišek s svojim uboštvom sebe le obogatil; kako je s svojo ponižnostjo sebe le povišal; kako je s svojim zatajevanjem sebe le osrečil.³⁾ Pomagaj mi govoriti sv. oče Frančišek in sladka Mati njegova in naša, Marija! —

* * *

Če premišljuje ljubezen sv. Frančiška do uboštva, moram priznati, da je delala milost na njem izredne čudeže. Sin bogatega očeta, bi čisto naravno tudi sam ljubil bogastvo in blesk in bi stremil za tem, da očetovo premoženje, čiger dedič je imel postati, kar mogoče še poveča. Toda glej,

¹⁾ Prim. Okrožnica z dne 6. jan. 1921. Cvetje, 1921, št. 5–6, str. 60.

²⁾ Ibid.

³⁾ Prim. Mac Carthy, Predigten. Aus dem Francözischen vom einen kath. Geistlichen. II. Weißenburg 1840. C. Fr. Meyers Verlagsexpedition. Str. 142 nsl.

milost je že zgodaj zbudila v njem veliko sočutje do ubožcev. Nobenega siromaka ni odpustil brez daru; samo enkrat je, v trgovini v neko opravilo zatopljen, preslišal prošnjo nekega siromaka; a to mu je bilo tako hudo, da se je takoj zaobljubil, da ne bo nikoli več prezrl nobene potrebe nesrečnikov. Nekega dne, ko je šel iz Asiza, lepo in bogato oblečen, zagleda na cesti človeka, čiger nagoto je pokrivalo le nekaj slabih cunj. Frančišek ginjen obstane, sleče svojo obleko in jo zamenja za beračevo. Plačilo za to so mu bile prihodnjo noč nebeške sanje, v katerih mu je Bog razodel svoje velike načrte ž njim. Po teh sanjah opogumljen, je še večkrat na podoben način slekel sebe in odel ubožce. Milost je rastla v njem. Kmalu je bilo njegovo največje veselje, bivati med siromaki. Začel je iskati ubožcev zlasti po bolnišnicah, kjer je opravljal pri njih najnižja dela. — Toda doslej je bil le prijatelj in služabnik ubogih, ne pa še sam ubog. Prišlo je tudi to. Nekoč podari brez očetove vednosti večji znesek denarja cerkvi sv. Damijana. Oče se razsrdi, ga zmerja, tepe, zapre v ječo in postavi nazadnje pred škofijsko sodišče, kjer zahteva, da se odpove dediščini. Frančišek je bil tedaj 25 let star. Videl je posledice koraka, ki ga je zahteval oče, videl je pred seboj beraško palico . . . Toda niti trenutek ni premišljal. Srčno je podpisal odpoved, dal očetu nazaj vse, kar je še imel od njega, vrgel sè sebe celo svojo obleko in dejal: Dosedaj sem tebe imenoval svojega očeta, odslej bom klical s tem večjim zaupanjem: Oče naš, kateri si v nebesih . . . Od takrat Frančišek ni poznal drugega kruha ko tistega, ki mu ga je delila milodarna roka. Velikokrat, ko je prosil, še tega ni dobil — pač pa posmeh in porogo namesto kruha . . . Ni imel, kamer bi položil glavo; noči je preživljal po votlinah ali na razvalinah kake podrte cerkve, ali zunaj na polju pod milim nebom. Tako je živel tri leta, ko je nekoč zaslišal besede evangelija: Ne imejte ne zlata, ne srebra, ne denarjev v svojih paseh, ne torbe na poti, tudi ne dveh sukenj, ne čevljev, ne palice (Mt. 10, 9—10). In tedaj je vrgel od sebe tudi čevlje, ki jih je še imel . . . Tako je bil ubog popolnoma . . . O Bog, kakšna skrivnost je ta ljubezen do ubožstva, ta nenasitna lakota do siromaštva, to veselje tvojega služabnika nad revščino — veselje, tako pijano, da imenuje revščino svojo gospo, svojo kraljico, svojo mater, svojo ženo! . . . O Bog, o Bog, kako povračaš ti svojim izvoljenim tako navdušenje za sv. ubožstvo? Poslušajte, predragi, kako je Bog nagradil zanje sv. Frančiška! . . . Sprejel ga je čisto za svojega otroka. — Moj oče in moja mati sta me zapustila, je lahko govoril sv. Frančišek s psalmistom, Gospod pa me je sprejel. (Ps. 26, 10). Iz očetove hiše je bil pregnan in razdedinjen — a mu je bil odbran prostor v nebesih in večna dediščina božja. Imel ni ne zlata, ne srebra — a previdnost božja je bila njegov zaklad. Od miloščine je živel — pa je z milodari v dveh letih popravil tri razpadajoče cerkve in še vse večja in dražja podjetja je dovršil. Sam je bil na svetu — pa so njegovi otroci napolnili sè svojimi družinami Italijo, Francijo, Španijo, Angleško, celo Grško in Afriko . . . To je plačilo, to je blager ubožstva, to je, če smem tako reči — rodovitnost in bogastvo tistega niča, v katerega se je bil Frančišek radovoljno zakopal.

O moji častiti poslušavci! Ljubimo sv. ubožstvo! Ne bodimo kaker otroci tega sveta, ki kličejo: — Blager bogatinem! Kaker otroci sveta, ki strastno drevé za zapeljivim mamonom; ki krivico delajo, da pridobivajo; ki zatirajo in izžemajo, da polnijo svoje shrambe in blagajne; ki se ne strašijo na denarju ne solz svojega brata, ne krvi njegove. Ne! za njimi ne hodimo! Tudi tisti, ki ima, naj bo, kaker da nima! Nikar naj ne navezuje svojega srca na zemeljske zaklade! Bratu naj odpira svojo roko; solze naj izbrisuje, žalost naj tolaži! . . . Kateri pa nima in v potu svojega obraza služi svoj kruh — ta naj ne preklinja, ne rovari, naj ne kuje zločinskih naklepov; Gospodu naj daruje svoje siromaštvo, v previdnost njegovo naj zaupa: On, ki ptice redi in limbarje oblači, tudi nas ne bo pozabil, o mi maloverni! — —

Toda zdaj, ko smo videli, s kakšnim bogastvom je bilo poplačano Frančiškovo ubožstvo, pogledjmo, s koliko častjo je bila nagrajena njegova ponižnost! — Kdo je bil ponižnejši od Frančiška? Kdo je bolj zaničeval zemeljsko slavo in veličje, bolj želel prezira in zasramovanja — nego on? Zato pa se je tako izpolnjevalo nad njim: Kdor se ponižuje, bo povišan . . . Frančišek je bil prva leta svojega spokornega življenja v svojem lastnem rodnem mestu predmet splošnega zasmeha; razposajena mladina se je iz njega norčevala in izprijena drhal se mu je rogala . . . Frančišek ni tega samo možato prenašal, marveč se je veselil, da je mogel — kaker apostoli — zavoljo imena Jezusovega sramotenje trpeti. In glej, kako ga je Bog povišal! Ali ga niso za malo časa častili papeži in kralji? Ali ni njegovega imena sè spoštovanjem izgovarjalo ljudstvo? Ali se niso pred njim — še živim — upogibala kolena? . . . Toliko češčenja so mu skazovali še pri življenju od vseh strani, da ga je le težko sproti odvrčal od sebe, rekoč, da je on pač črv zemlje, le najnevrednejši služabnik božji, le najbednejši grešnik . . . Da! za takega se je v resnici imel. Zato tudi v svoji ponižnosti ni hotel nikoli postati mašnik, marveč je ostal svoj živdan le skromen levit. O, kaj naj rečemo k ti ponižnosti? Kaj naj rečemo mi duhovniki? . . . Frančišek, eden največjih svetnikov Cerkve, se boji bremena sv. mašništva: mi, slabotni trsi, pa si ga upamo nositi! Frančišek, zaupnik božjih skrivnosti, Frančišek, prerok in čudodelec, se trese pri misli, da bi stopil pred božji altar — mi siromaki, vsi prazni nebeške luči, pa se ne strašimo opravljati vsakdan nebeških opravil, pred katerimi trepečejo angeli? O — ali smo mi predrzni, ali je bil Frančišek ponižen čez vso moč? O blažena ta čezvsemerna ponižnost! Zato je bila tudi tako čezvsemerno povišana! Frančišek ni imel duhovskega posvečenja — a imel je več kot duhovsko oblast nad dušami in nad peklom. Ni imel znanosti in učene naobrazbe — pa je na stotisoče žrtev iztrgal iz žrela satanovega in na stotisoče jih je naredil za učence Kristusove . . . Kje so naši sadovi, ko oznanjamo evangelij zveličanja? Koga gane naša izumetničena in vsega napuha polna beseda? Frančišek pa se je komaj prikazal pred ljudstvom, komaj je izpregovoril tiste svoje navadne preproste besede: Mir Gospodov bodi z vami! . . . in že so bila vsa srca ginjena, že so bile vse oči zalite sè solzami . . . Ah, Gospod, kako deliš ti ponižnim svoje milosti! Ponižnega Frančiška si ovenčal s ti-

sočerimi uspehi pri njegovem delu; učencem njegovim si razkrijal s čudeži to, kar je on prikrival — svetost njegovo in bogozdruženost; celo nevernikom si razodel svetniško lepoto njegovo, da so se ji strme klanjali; narode si po svoji Cerkvi poučil o gigantski veličini njegove duše — in tudi tisto telo Frančiškovo, s katerim je on sam ravnal kaker z nespametnim živinčetom, ki je je bičal in mrtvičil, ki je zahteval, da se po smrti vrže tja, kamer trupla hudodelcev — tudi to delo si ti, o Gospod, čudovito poveličal sè svojimi svetimi ranami, da je postalo to telo že na zemlji podobno samemu živemu telesu Kristusovemu v nebesih . . . O koliko vekovite slave!

Moji častiti poslušavci! Kaj pravimo pri tem o napuhu sveta? O tistem, ki vse prezira, vse zaničuje, vse v tla tepta, vse v nič deva — vse, kar ni jaz, jaz, ta vseljubljeni jaz? . . . O tistem napuhu, ki vse podcenjuje, česar sam ne naredi; vse zametuje, česar sam ne zamisli; vse taji, česar sam ne doume? . . . O tistem napuhu, ki ne pozna ne dolžnosti, ne pokorščine — nobene avtoritete, ne človeške, ne božje . . . Tudi božje ne! Do neba samega dviga pest in kliče Bogu: Dol s prestola! Non serviam! Ne bom ti služil! . . . Ah, kakšno bo plačilo za ta napuh! . . . In ali naj res mi hodimo po njegovih potih? Nikoli ne! Pomagaj, oče Frančišek, da gremo za teboj v sveti ponižnosti!

Le nakratko naj izpregovorim še o tretjem: kako je sv. Frančišek sè samozatajevanjem sebe osrečil. Nikoli bi ne končal, če bi hotel podrobno naštevati, kako je sv. Frančišek samega sebe krotil, mrtvil, križal . . . Zadostuj, če povem, da je od začetka svojega spokornega življenja svojo naravo v vsem brzdal. Njegovi posti so bili neprestani, njegova zdržnost grozna, njegovi dnevi delo in molitev, njegove prečute noči brezštevilne, njegova strogost do sebe brez mej. Svoj život je, kaker apostol, deval v sužnost, da bi si ga upokoril. Z mislijo na strašno bičanje Gospodovo je neusmiljeno mesaril svoje telo; spal ni drugje nego na golih tleh; že po sebi zoprne jedi je mešal s pepelom, da so bile zoprne še bolj; v najbolj žgoči vročini si velikokrat ni privoščil niti kapljice vode . . . z eno besedo: njegovo celo življenje je bilo umiranje in mučeništvo . . .

Ah, ali nas je kaj sram? Mi pa le: veselje, radovanje, mehkužnost, uživanje, naslado! . . . O, svet se podira, se podira pod samim tekanjem, beganjem, vrvenjem, divjanjem od zabave do zabave, od užitka do užitka, od razuzdanosti do razuzdanosti . . . Široka je cesta, široka je cesta . . . in vse hiti, hrumi, vrvi po nji! . . . Kako pa drugače! Kaj ima morda svet še kaj zmisla za plačilo, kakršnega je bil deležen sv. Frančišek za svoje zatajevanje? Bojim se, da mnogi kristijani nimajo več ušes zato, kar bom zdaj povedal . . .

Plačilo sv. Frančiška za njegovo samozatajevanje je bilo, da je zadobil neomejeno gospodstvo nad vsemi svojimi počutki in bil tako rešen tiste sužnosti, v katero uklepata nas strast in hudo nagnenje. Plačilo mu je bil tisti sveti mir srca, ki ga mi — od hudih misli in želja bičani, od naše čutnosti, kaker od ostroge neprestano zbadani — nikoli in nikjer ne najdemo. Plačilo mu je bila tista moč, v kateri mu je Bog podvrigel vse stvari, ker je

on svoje meso popolnoma podvrgel duhu in duha Bogu — tista moč, s katero je delal čudeže na vsi prirodi: klical vodo iz skale, kaker Mojzes; ozdravil z eno besedo bolnike, kaker Peter; obujal mrtve, kaker Elizej; krotil divje zveri, kaker Daniel; spremenil vodo v vino, kaker sam naš Gospod. Plačilo za njegovo samozatajevanje mu je bilo tisto neprestano, popolnoma domače občevanje z Bogom in Kristusom, katerega je videl povsod, ki se mu je prikazoval na njegovih potih, kaker učencema na potu v Emavs; v spanju, kaker Jakobu pri mizi, kaker Abrahamu . . . Plačilo je bil svetniku njegov raj v tihi Porcijunkuli in na vrhu Alverniji, kjer je v sladkem zamaknjenju, obdan od angelov, v družbi preblazene Device Marije, z Jezusom in s celo presv. Trojico, v morju luči potopljen, preživel dneve in noči, v predokušanju nebeških sladkosti . . . Plačilo mu je bil tisti ljubezenski ogenj, ki je používal njegovo življenje, da je že v 45. letu svoje dobe, rešen telesnih spon, hitel Kristusu naproti . . . Plačilo mu je bila trikrat blažena in preblazena smrt, ki jo je slep in neskončno trpeč, na golih tleh, pozdravljaj se svojo radostno sončno pesmijo tako, kaker pozdravlja sestro brat — po dolgem svidenju, poln zahvale večnemu Gospodu: *Benedetto sii, Signore — per la suora morte — Češčen bodi Gospod, po sestri smrti! . . . Češčen bodi — zakaj se smrtjo je tu odrešenje, ž njo prihaja večna slava: Educ de custodia animam meam — Izpelji iz ječe mojo dušo; mene čakajo pravični, dokler mi ne povrneš!* (Ps. 141. 10.)

To je plačilo tistega zatajevanja, ki se zdi nam tako strašno: Frančišek je šel v veselje svojega Gospoda; zdaj prebiva v luči in miru; zdaj je za zmirom prebogat vseh blagrov; zdaj gleda brez zagrinjala najvišjo lepoto; zdaj se koplje v čisti, nekaljeni radosti; zdaj pije iz vira neusahljivega življenja; zdaj je nasičen z resnico, napojen s srečo, omamljen v ljubezni; zdaj prepeva pesem večnega zmagoslavja — —

* * *

Ah, častiti moji poslušavci, ali res nočemo — ali res ne moremo nič za njim — za očetom svojim Frančiškom? . . . Da bi krotili in premagovali svoje čute, brzdali svoje poželenje, zatirali svoje meso, zaničevali veselje sveta, studili grešno naslado . . . da bi rajši trpeli in potrpeali sè življenjem, da bi ljubili odpoved, da bi zavrgli službo sveta in služili Bogu . . . Bogu samemu? . . .

Posnemati sv. Frančiška v ljubezni do uboštva, do ponižnosti, do zatajevanja, je naš osebni dobiček — kaker je bil osebni dobiček Frančiškov, posnemati v tem Kristusa . . . Je pa tudi delo za zopetno rešenje sveta . . . Zakaj tisto, kar preti vničiti današnji svet, kar vali po svetu dim in gorečo lavo — je trojno zlo, trojnemu vulkanu podobno: poželenje mesa, poželenje oči in napuh življenja . . . Pred poginom je mogoče ubežati samo po potih sv. Frančiška. Amen.

P. KAJETAN KOGEJ:

Asketična šola ali vadnica popolnosti.

DRUGI DEL.

O ovirah popolnosti.

(Dalje.)

c) *Od proste volje človekove zavisi ali njegovo zveličanje ali pogubljenje.*

og sam nam to spričuje, ko je govoril Kajnu: „Ali ne boš, če dobro delaš, prejel plačila; če hudo, bo takoj greh pred durmi: toda podvrzi si njegovo poželenje in ti čezenj gospoduj! (I. Mojz. 4, 7.) Te besede so za razlagavce težke in malo nejasne, vendar jih razlagajo večina v tem le zmyslu: Nagnenje do greha ali poželenje se ne ukroti, ako sam nočeš; moreš ga pa premagati, zatirati in se mu ustavljati, ako hočeš. Iz tega sledi, da imamo moč, prosto se odločati in tako se zveličati ali pogubiti. Da pa prosta volja človeka vekomaj osreči, jo mora podvreči vesti in božjim postavam ali zapovedim. Če se podvrže um, mu prosta odločitev volje donaša mir in čast, drugače nemir in pogubljenje. Časna in večna sreča je odvisna od tega, če se podvrže božjim zahtevam ali ne. Ako se prepusti strastem, ga bodo ugonobile. Ako je človek lehkomišljen in hudoben, sledi slepo neurejenim strastem in nasledki so strašni. Ako ima človek le jekleno voljo, more z božjo pomočjo zmagati vse, naj je še tako udan kaki strasti.

Odločna volja je iz pijanca naredila generala.

Desetnik Kabron (Cambronne) je bil na smrt obsojen, ker se je v pijanosti močno pregrešil zoper svojega vojaškega poglavarja. Mladenič je imel komaj 20 let, pa je bil že hud pijanec. Ker je bil prebrisane glave in junaških prsi, se je zanj zavzel njegov polkovnik in mu je izprosil pomiloščenje, pa pod pogojem, da se ne bo več upijanil. Polkovnik ga obiše, kar desetnika srčno razveseli, a ko izve za pogoj pomiloščenja, reče: „Gospod polkovnik, to je nemogoče.“ „Nemogoče?“ se začudi polkovnik. „Pomisli, da imaš jutri biti ustreljen.“ „Gospod polkovnik“, odgovori desetnik, „če bi se več ne hotel upijaniti, bi sploh ne smel več vina piti.“ „Ali se pa ne moreš vinu čisto odpovedati?“ nadaljuje polkovnik. „To je težavna reč — jaz da ne bi več vina pil — nobene kapljice več?“ kima desetnik. Nekaj časa molčita oba, slednjič pretrga desetnik molk in reče s povdarkom: „Gospod polkovnik! Prisežem, da celo življenje ne bom več vina pokusil.“ Drugi dan je bil desetnik že pri svojem polku. Hitro je napredoval, 25 let na to je bil že general. V bitki pri Uatarló (Waterloo) se je posebno odlikoval. Svojo oblubo je držal do groba. — Ta dogodba priča, kaj človek zmore, če resno hoče! Po vsi pravici tedaj lahko trdimo, da zavisi od naše proste volje tako zveličanje, kaker pogubljenje.

Ker more prosta volja človeka tudi pogubiti, bi jo utegnil kedo imeti za kaj slabega, kar pa ni. Prosta volja je človeku potrebna v zasluženje; zakaj, kar le prisiljen stori, od tega ne sme pričakovati časti, niti zasluženja. Če pa je v njegovi moči, dobro opustiti, ali hudo storiti in se vendar za dobro odloči, to še le daje njegovemu dejanju vrednost in zasluženje.

Iz tega sledi, da je naša prosta volja ne le Bogu v čast in veselje, ampak tudi nam samim v čast in največjo dušno korist. O da bi svojo voljo vedno obračali v slavo božjo in v svoj duhovni napredek!

d) Lastna volja je mogočna ovira zveličanja in popolnosti.

V naravnem pogledu je lastna volja res velik dar božji, za pametjo največji, za ubogega zemljana najvišja čast in odlika. Ker je pa naša volja prosta in po grehu bolj k hudemu nagnjena, se kaj lahko in se tudi pogosto zgodi, da vleče človeka k satanu, mesto k Bogu. V tem oziru je lastna volja v resnici nekaj hudega v človeku; pri mnogih je najhujši zadržek ne samo popolnosti, ampak celo zveličanja. Besede, ravnanje in zadržanje svetnikov in cerkvenih učencov so jasen dokaz za to resnico. Sv. Alfonz piše: „Njim, ki so svojo voljo Kristusu darovali, ni nič bolj škodljivega, kakor če sledijo lastni volji in lastnemu nagnjenju. Nihče nas ne more ločiti od Boga, ne ljudje na zemlji, ne hudobni duhovi v peklju, samo lastna volja more to storiti.“ (Der vollk. Christ: Abtöt. des eigen. Willens.)

S tem je hotel ta izkušeni mož povedati, da nimamo greha, dokler se volja odločno ustavlja, naj prihajajo skušnjave od katerekoli strani, in naj bodo še tako močne, zakaj za greh se neobhodno zahteva privoljenje lastne volje v skušnjava ali v hudo. Tako nas konečno res nobena stvar ne more ločiti od Boga, izzyevši lastno voljo. Sv. Bernard je bil o tem tako prepričan, da je zapisal kratke, pomenljive besede: „Storite, da ljudje ne bodo sledili lastni volji in ne bo za nje več pekla.“ (Temp. pasch. S. 3.)

Lastna volja pa ni samo kriva grehov, ampak nas celo lahko spravi do tega, da postanejo sicer dobra dela slaba, ali vsaj brez zasluženja. Čujmo o tej reči še enkrat sv. Bernarda, ki pravi: „Veliko zlo je lastna volja, zakaj ona povzroči, da celo dobra dela prestanejo biti dobra, namreč ravno tista, ki jih po lastni volji opravljamo.“ (Sermo 71 in Cant.) Sv. cerkveni učenik trdi s tem, da dobra dela, ki jih opravljamo takrat, ko nas vežejo druge dolžnosti, zapovedi božje in cerkvene, zapovedi in prepovedi predstojnikov, nehajo biti dobra zato, ker niso bila izvršena v primernem času, na pravem kraju in na pravi način. Oh! Koliko je kristjanov in morebiti tudi tretjerednikov, pri katerih njih dobra dela na ceni veliko ali vse zgubijo, ker jih opravljajo po svoji lastni in ne po božji volji.

Zato opominja Sv. Duh: „Ne hodi za svojim poželenjem, in obračaj se od svoje volje.“ (Sir. 18, 30.) Tej spodbudi se pridružuje sv. Jeronim govoreč: „Tvoja čednost bo toliko rastla, koliker si daroval od svoje lastne volje.“ Kedor tedaj zatajuje lastno voljo in jo podvrže božji volji, ta je na

pravem potu k Bogu; kedor pa hoče po lastni volji popolnost doseči, šepa, ker šepa tudi njegova volja.

Naša duša je ustvarjena za Boga, po njem teži sè vsemi močmi. Duše ne more nobena stvar zadovoljiti, utešiti jo more edino Stvarnik. Le tedaj je srečna in mirna, ako je njena volja v skladu z božjo voljo. Volja se ne sme nad nobeno stvarjo veseliti razen nad tem, kar služi k časti in povečanju Boga." (Sv. Janez od Križa.)

Tu nastane vprašanje: Kako moremo vedeti, kedaj je božja volja, da to ali ono storimo, oziroma opustimo? Pobožni služabnik Kristusov, p. David iz Augsburga, je v svojih temeljnih spisih mej drugim tole zapisal: „Ravno zato, ker sam sebi ne zaupaš, da bi mogel spoznati božjo voljo, si se izročil svojemu višjemu, da te vodi po pravem potu. Tedaj ti ni dovoljeno živeti po svoji volji, ampak ti moraš svoje življenje vravnati po volji svojega duhovnega očeta.“ (De compos. hom. ext. ad Nov. I. c. 2.) Voljo božjo moreš torej spoznati deloma iz zapovedi božjih in cerkvenih, deloma iz stanovskih in tretjerednih dolžnosti, deloma in prav posebno iz naukov in opominov svojega spovednika. Ako si dobil modrega in v duhovnem življenju izvežbanega spovednika, drži se ga, zakaj našel si zaklad svoji duši. Kar tiče tvojo popolnost, mu vse zaupaj, razloži mu svoj delokrog, kaker tudi razmere, v katerih živiš in pobožnosti, katere opravljaš. Ako potem po njegovem navodilu, vravnaš svoje življenje, bodi prepričan, da je tvoja duša na potu resnične in ne le navidezne popolnosti.

e) Lastno voljo je treba utrjevati.

Prostost! Sloboda! — dve besedi, ki se razlegate od ust do ust novodobnega človeka. Pa vprašaš: Kakšno prostost? Mogoče, prostost božjih otrok? Vse prej ko to! Svet hoče imeti živalsko prostost. Verovati, kar in kaker se komu zljubi; vstrezati mesenosti v zakonu ali zunaj zakona, kaker se komu zdi; goljufati, odirati in druge nečednosti uganjati brez strahu in sramu, to je tista moderna prostost!

Sloboda, prostost! odmeva malodane iz vseh človeških grl, mej tem in pri tem pa svet samega sebe vklepa v najostudniše spone grešnega uživanja, zlasti mesenosti in pijančevanja. Kralju svetlobe je odpovedal svojo pokorščino in je stopil v službo kralja teme. Svet je postal po besedah Jezusovih najpodliši suženj greha: „Resnično vam povem, vsak, ki greh dela, je suženj greha.“ (Jan. 8, 34.)

Kaj mislite, odkod to, da je svet tako globoko padel in da ni več poštenosti? Odtod, ker daje človek vso prostost svoji volji; utrjevanje svoje volje zoper hudo, to je v njegovih očeh nespamet.

Vi kot udje spokornega tretjega reda, gojite v svojih srcih želje po popolnosti in se za njo tudi prizadevate. Da jo bote pa mogli tudi doseči, morate utrjevati svojo voljo zoper hudo.

Kako se volja utrjuje, o tem ne bomo veliko govorili, ker je Cvetje pred kratkim prineslo dva članka o utrjevanju volje. Prvi članek z naslovom

„Treba je hoteti“ se nahaja na str. 79. predlanskega letnika; drugi z naslovom „Značajnost“ na str. 131. istega letnika. Katerim je kaj na popolnosti, preberite omenjena spisa. Berite pa počasi z razumom in dobro voljo, ne bo vam žal.

Pravijo, da mora voljo voditi razum, da kje ne zajde na stranska pota. To je res. A z druge strani je pa ravno tako res, da ima tudi volja veliko moč na razum, včasih celo nadvlado nad njim. Njena moč se pa zato kaže v toliki meri, ker je nasproti razumu prosta. In ravno ta prostost volje je velikega pomena v duhovnem življenju. Naj razum kako stvar še za tako dobro spozna in še tako prepričevalno govori, nazadnje le volja odločuje.

Kako pa volja odločuje? Ako je volja utrjena, bo rada sledila razumu; ako pa ni utrjena, se bo v težjih slučajih le težko odločila za to, ali se bo pa kar naravnost uprla zoper pamet. Kolike važnosti je torej, da slehrni, ki stremi za popolnostjo, utrjuje svojo voljo.

Zgodovina sporoča, da so nosili rimski vojščaki na svojih pohodih težka bremena. Nosili so, razen bojnega orožja, še polno družega orodja in živeža za tri tjedne. Privadili so se toliki teži polagotna, nalagali so jim vedno več in več, dokler niso prišli do predpisane teže. Slednjič so bili svoje prtljage tako navajeni, da je niso težje občutili od svojih pleč, ramen in rok. (Cicero 2. Tuscul.) Kakor so se imenovani vojaki polagoma priučili nositi težka bremena, tako ravnajmo tudi mi pri utrjevanju volje ozir. duhovnega življenja. Začnimo z malimi premagovanji. Sè vsakim se volja bolj krepi in čim bolj raste število zatajevanj, tem bolj postaja naša volja jeklena. V podobnem smislu piše od mnogih hvaljeni vzgojeslovec Ferster (Förster): „Če je naše življenje nebo ali pekel, zavisí od tisoč malenkosti in ne od velikega ognja ljubezni.“ (Jugendl. 1905, str. 370.)

Sv. Magdalena Paciška je v novicijatu dobila od svoje učiteljice dovoljenje, da sme vselej iti na samotni kraj molit, mejtem, ko so bile druge zaposlene z ročnim delom; učiteljica je namreč spoznala v nji velik dar molitve in premišljevanja. Pobožna deklica se pa ni hotela te pravice nikoli poslužiti misleč: „Ako delam to, kar delajo druge sestre vsled pokorščine, vem za gotovo, da spolnujem božjo voljo; ako pa opravljam pobožne vaje po svojem okusu, jih mogoče vršim le po svoji volji in naj so še tako svete.“ (Scherer Lexicon I, 777.)

Sv. Elizabeta Ogrska se je popolnoma prepustila vodstvu spovednika Konrada, ki je bil silno strog duhovni vodnik. Ta mojster je sklenil ukrotiti v duši Elizabetini edini vzrok človeške dopadljivosti, ki ga je mogel še na nji najti. Spravil se je na njeno lastno voljo. Znano je, kako usmiljenega srca je bila sv. Elizabeta in kako bogate darove je delila ubogim. Mojster Konrad je postavil ozke meje njeni radodarnosti; zapovedal ji je, da ne sme nobenemu ubožcu več dati, kaker en sam novčič. To je bila bridka poskušnja za njeno tako usmiljeno srce, posebno ker so ubožci tožili, da ne morejo shajati. Tu se je Elizabeta poslužila male zvijače ter je rekla svojim ubogim: „Prepovedano mi je dati na enkrat več kot en novčič; ni mi pa prepovedano vsakipot dati, kolikerkrat pridete.“ Berači so si takoj pomagali.

Šli so po enkrat ali dvakrat okoli bolnišnice in so zopet prišli prosit in so prejeli novčič. Ko je Konrad to zvedel, se je tako razsrdil, da je kneginji pripeljal par krepkih zaušnic. Elizabeta je vse to prenesla v duhu sv. potrpežljivosti, da je bila tem bolj podobna trpečemu Jezusu. Mojster Konrad je zdaj strogo prepovedal deliti denar, dovolil ji je pa deliti kruh. Ker je bila Elizabeta preradodarna, ji je kmalu odkazal, da ne sme dajati celih hlebcev, ampak le kosce. Naposled ji je prepovedal vsako miloščino, samo skrb za bolnike ji je še pustil; pa še od teh je ločil tiste, katerim je ona najraje stregla, namreč gobove. O to je bilo težko za sv. Elizabeto! A prišla je s takim premagovanjem in utrjevanjem svoje volje tako daleč v popolnosti, da je bila takorekoč brez lastne volje. (Cvetje II. str. 272.)

Vidite, dragi tretjeredniki, kako so svetniki po malem bolj in bolj krepili svojo voljo in so dospeli ravno z vednim utrjevanjem lastne volje na vrhunec krščanske popolnosti. Kar je bilo njim mogoče, to je tudi nam, a treba je hoteti, brez utrjevanja in zatajevanja volje ne gre. Naj vam navedem še nekatere pomočke, ki jih bote rabili pri utrjevanju volje:

1. Potrudi se, da dobi tvoj razum zadosti dušne hrane, zakaj, če je glava prazna, tam razum nima vpliva na voljo, taka volja ostane nedelavna. Skrbi, da se vedno bolj poglobiš v resnice sv. vere. Iz tega namena pazljivo poslušaj pridige, krščanske nauke in govore pri tretjerednih shodih. Prebiraj pa tudi duhovne knjige. Posebno priporočljivo za to je „Cvetje“, potem pa knjžice: „Duhovni boj“, „Filoteja“ in „Prava nevesta Kristusova“. Beri iz nje le po eno poglavje, — počasi in s premislekom; — ob nedeljah beri, med tjeonom pa misli, kaj si bral. Tako bo tvoj razum dobil zadosti duhovne paše.

2. Začni takoj utrjevati svojo voljo z malimi premagovanji, n. pr. da kako molitvico opraviš kleče, ne da bi se kam naslanjal, da si pri jedi pritrgaš par žlic ali koščkov jedi, ki ti najbolj ugaja itd. Utrjevanje volje stane spočetka dovolj truda. Prvič, drugič gre težko, tretjič, četrtič gre že lažje, polagoma pride v vajo in navado in slednjič ne poyzroča nobenih posebnih težav več.

3. Brez Jezusa ne moremo nič storiti, torej je treba v ta namen tudi moliti, da bi Bog pomagal sè svojo milostjo pri utrjevanju naše volje. Molimo veliko in dobro! Čim več je dobre molitve, tem bogatejši žarki božje milosti se izlivajo na našo voljo.

Dragi obiskovavci asketične šole! Držite se teh pravil. Utrjujte svojo voljo s premagovanjem samih sebe, najprej v malenkostih, polagoma pristopajte k težjim rečem. Le nikar ne hodite po svoji volji in še manj po volji sprijenega sveta. Saj vemo, da se Kristus in belcebub nikoli sprijazniti ne moreta. Da pa ostanete v dovoljenih mejah glede utrjevanja in zatajevanja vaše volje, se držite tu naštetih pravil, posebno pa naukov in navodil svojega dušnega vodnika.

5. Pomanjkljiva domača vzgoja — ovira popolnosti.

Lakomnost, poželjivost, napuh in za dobro neodločna človekova volja so največje ovire kršč. popolnosti. Poleg teh so pa še druge, o katerih bomo

v naslednjem govorili. Semkaj spadajo: pomanjkljiva domača vzgoja, pohujšljiva tovaršija, napačna načela sveta, pogubno berivo, prevelike zemeljske skrbi, mlačnost in skušnjave.

Začnimo takoj s prvo.

Slaba vzgoja je usodna ovira popolnosti.

Stari bajeslovci pripovedujejo, da so se nekoč raki posvetovali, kaj bi bilo bolje, ali hoditi naprej ali nazaj. Oglasi se star rak in pravi: „Pri nas starejših rakih ne bo šlo tako lahko, da bi hodili naprej; mi smo dosedaj hoji že preveč privajeni. Predlagam pa, naj matere svoje mladiče naučijo hoditi naprej in ne več nazaj.“ Predlog se soglasno sprejme. Ko je izešel imenovani ukaz, skliče neka mati rakinja svoje račke in jim reče: „Otroci, od danes dalje se ne bote več pomikali nazaj, ampak naprej.“ Kar se oglasi eden izmej račkov: „Ljuba mamica, pokažite nam vi sami, kaj se pravi naprej hoditi in ne nazaj in mi bomo šli za vami.“ Rakinja se razkorači in pravi: „Otroci, za menoj!“ Urno koraka, toda po svoji stari navadi. Rački jo mahajo za njo, meneč, da hodijo naprej, a šli so, kaker mati, nazaj in tako še dandenes hodijo.

Ta stara basen nam pove, kako zelo vpliva zgled starišev na otroke. Kako prav je pogodil pesnik, ko pravi: „Kaker stara ptica poje, uči tudi mlade svoje.“ Ravno isto izraža naš ljudski rek: „Besede mičejo, zgledi vlečejo.“ Neki drugi se pa glasi: „Kar se je Janezek učil, to Janez zna.“

Lepi zgledi imajo veliko moč na druge, prav tako in še bolj pa tudi slabi. Ako dajejo slabe zglede celo v domači hiši, ali jih dajejo stariši sami, tam je pokvarjena vsa vzgoja, v taki hiši ni prostora za kršč. čednost, za ne popolnost.

Skušnja uči, da imajo zgledni stariši navadno zgledne otroke, slabi otroci so večinoma le posnetek slabih starišev. V tem mnenju nas potrjuje Jezus sam, govoreč: „Se li bere grozdje s trnja in smokva z osata? Tako rodi vsako dobro drevo dober sad, malopridno drevo pa rodi malopriden sad. Tedaj iz njih sadu jih bote spoznali.“ (Mat. 7, 16, 17.) Sicer se tudi nasprotno kedaj dogodi, da se dobrim starišem kak otrok pokvari in da pride iz slabe družine kak zelo dober otrok; pa v takih slučajih so drugi nanje vplivali in so le izjeme, ki pravilo potrjujejo.

Kako vpliva zgled na človeka, je treba pogledati otroke pri igranju. Dečki pri igranju zelo radi posnemajo očeta ne le v delovanju, temveč celo v hoji in govorjenju; deklice pa se pečajo s tem, kar vidijo pri materah. Ko je grški čudak Diogen slišal nekega mladeniča, ki je stal poleg svojega očeta, nespodobno govoriti, je udaril očeta po ustih, češ, kakršen sin takšen oče.

Koliko so stariši vredni, se pokaže prav jasno še le po njihovi smrti. Če se zdita oče in mati poštena, počakaj s hvalo, dokler boš videl, kako se otroci ponašajo, ko sta ona dva že v večnosti. Za dokaz imamo sv. pismo, ki spričuje: „Pred smrtjo ne hvali nobenega človeka, zakaj v svojih otrocih

se mož spozna." (Sirah 10, 30.) Kaj se vam zdi? Zakaj je v naših časih tako malo čednosti tudi v tako imenovanih krščanskih hišah? Ali ne zato, ker stariši sami niso tako zgledni do svojih podložnih, kaker bi morali biti?

Res je, da stariši svoje otroke večjidel še lepo učijo, toda kaj pomaga dober nauk, ako ga ne podpira tudi lep zgled? — Ako stariši pri sebi ne skrbe za kršč. popolnost, kako se bodo otroci zajemali za njo? Ako so stariši sami pomanjkljivi v spolnjevanju zapovedi, kako naj otroci po njih živijo? Naj stariši še tako priporočajo molitev, cerkev, božjo besedo, sv. zakramente ter druge pobožnosti in kreposti, vse to ne bo dosti izdalo, če so sami mrzli in nemarni. Kaj pomaga otroke svariti pred kletvijo, pijančevanjem, krivico, obrekovanjem itd., če pa otroci vse te napake v polni meri vidijo na očetu ali materi, ali pa na obeh.

Zgledna pa morata biti oba, oče in mati, ker drugače bo vzgoja šepava. Oče ne sme podirati, kar je mati postavila in kar oče dobrega zapove, temu naj mati ne oporeka.

Nezaslišano maščevanje sina nad lastnim očetom.

Markancij (Marchantius) pripoveduje, da je živel v Italiji bogat mož, ki je svojega sina popolnoma spridil. Dajal mu je vso prostost. Nikoli ga ni svaril, nikoli kaznoval, kaj še le zanj molil. Dobra mati se je sicer veliko prizadevala sina ohraniti na pravem potu, a sama je bila preslaba. Sin je odrastel v pravega divjaka, pretepača, pijanca. Nekoč se sè svojim najljubšim tovarišem spre in ga zabode do smrti, na to pobegne mej roparje, kjer je v par letih postal njihov poglavar. Kakih deset let potem pripeljejo roparji postarnega moža pred poglavarja, da bi mu naložil odkupnino, ker so spoznali, da mora biti petičen. Glavar takoj spozna v tem možu lastnega očeta. Obrne se k tovarišem in reče: „S tem človekom moram na samem govoriti.“ Pelje ga globoko v gozd in ga vpraša: „Mož, ali me poznate?“ Ko oče zanika, nadaljuje glavar: „Jaz sem vaš sin“. Nato besno zavpije nad očetom: „Oče, pripognite mi to le drevo!“ „Ne morem“, odvrne oče. Nato sin: „Pripognite vsaj tole drevesce.“ Mož s tresočo roko vpogne hrastič. Sin vsklikne: „Nesrečni oče, vi nevredni mož moje blage rajne matere in jaz nevreden otrok njenega maternega srca! Glejte! tudi jaz sem bil šibko drevesce, ki bi me lahko zravnali v žlahtno drevo. Pri tem se nekaj zasveti v glavarjevi desnici in kaker bi trenil, je ležal oče v zadnjih zdihljajih pred njegovimi nogami; bodalo lastnega sina mu je prebodlo srce. (Ott, Marian.)

Temu nezgladnemu očetu postavimo nasproti prav zgledno mater sv. Frančiška Saleškega.

Ta krščanska mati je skrbno odstranjevala od svojega Frančiška vse, kar bi moglo kvarljivo vplivati na vzgojo. Jemala ga je sè sabo v cerkev, vcepila mu je v nežnih letih veliko spoštovanje do hiše božje in sploh do vsega, kar je z Bogom v zvezi. Iz življenja svetnikov mu je pripovedovala mične dogodbe in mu priporočila to ali ono čednost svetnikovo. Večkrat

je sinček spremljal svojo mamico, ko je hodila bolnike in uboge obiskovat in marisikatero miloščino je on sam podelil na materine besede. Tako se je razvil v dečku poseben čut ljubezni do Boga in bližnjega in nenasitljive želje po popolnosti in svetosti. Ko je odhajal Frančišek na visoke šole v Pariz, mu je mati rekla znane besede kraljice Blanke, matere sv. Ludovika, zaščitnika tretjega reda: „Moj sin! rajši bi te videla mrtvega, kaker omađeževanega z enim samim grehom.“ Lepi nauki in še lepši zgledi bogaboječe matere so se tako globoko vcepili v srce nepokvarjenega sina, da mu tudi visoka šola pariška ni mogla škodovati. (Buttler II. 153—155.)

Pobožne matere, tretjerednice! Posnemajte po možnosti vzgledno mater sv. Frančiška Sal. in tudi iz vaših hiš bodo izešli mladeniči in dekleta, katerih bodo sama nebesa vesela!

Resnica je: dobro odgojeni otroci so največja dobrotā na tem svetu, in skrbni, bogoslužni stariši so za Bogom prvi dobrotniki na zemlji. Sreča in nesreča, časna in večna zavisi od starišev. Zgledni stariši, po nauku sv. cerkve, dajo zemlji pridne delavce, cerkvi dobre kristjane in nebesom izvoljene prebivavce.

Bl. Marija Ana od Jezusa de Paredes, devica tretjega reda sv. Frančiška.

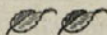
(26. majnika).

Marija Ana je bila rojena v srednji Ameriki v deželi Kíto (Quito), glavnem mestu republike Ekvador; njeni stariši so bili plemenitega rodu. Že v otroških letih je bila zelo pobožna; posebno je častila brezmadežno devico Marijo in svetega Frančiška Serafinskega. Redovno obleko tretjega reda je prejela v frančiškanski cerkvi v svojem rojstnem mestu. Naredila je pa večne obljube uboštva svete čistosti in pokorščine, katere je vestno spolnjevala do svoje smrti. Ko je slišala pridigo o svetih japonskih marternikih, se je vzbudilo v njenem srcu veliko hrepenenje iti mej nevernike. Strogo je živela; iz svoje hiše ni šla drugače, kaker v cerkev in k bolnikom. Vedno se je jako dostojno vedla; na glavi je nosila pod gornjim pokrivalom trnjevo krono, tako da je niso drugi opazili; na životu je nosila bodeč rašovnik; svoje telo je bičala in s postom mrtvila; vsaki osmi ali deseti dan se je oteščala sè suho škorjico kruha. Sama sè sabo je bila stroga, do družih mila. Sè svojim strogim življenjem in molitvijo je veliko grešnikov pridobila za Boga.

Za njeno ostro in spokorno življenje ji je dal Bog dar zamaknjenja, prerokovanja, spoznanja družih. Ozdravljala je boleznī sè znamenjem misli svetega križa in z blagoslovljeno vodo. Mrtvo žensko je obudila k življenju.

Leta 1645. je v Kitu razsajala strašna kuga; Marija Ana je Bogu ponudila svoje življenje s prošnjo, naj njo pokliče sè sveta in naj ustavi kugo. Bog je njeno ponudbo sprejel; zbolela je na kugi in umrla dne 30. maja leta 1645. v 27. letu starosti. Precej po njeni smrti je zrastle bela lilija iz njene strte krvi, zato je sploh imenujejo „Kitajska lilija“. Papež Pij IX. jo je prištel med blažene.

P. Alfonz Furlan.

Bl. Janez Pelingoti, spoznavavec tretjega reda sv. Frančiška.

(1. junija.)

Janez Pelingoti (Pelinus Gothus) je bil sin bogatega in plemenitega trgovca v mestu Urbinu na Laškem. Že v otroških letih je kazal veliko pobožnost; za igre in razveseljevanje ni maral. Ljubil je samoto in rad molil. Ko je dovršil dvanajsto leto, ga je oče vzel v svojo prodajalnico in ga učil v trgovini. Janez je slušal svojega očeta, ni pa imel veselja do trgovine, ker ni imel navezanega srca na časne reči in denar; mislil je bolj na Boga in na nebeške reči. Oče ga je raztresal in ga skušal pripraviti za dobrega trgovca, toda vse zastonj; dovoli mu, da sme živeti, kakor hoče. Sin, ves vesel, je obiskoval cerkve, molil, prejemal sveto obhajilo in je zelo ostro živel. Boljše jedi je dajal ubogim, slabše je sam užival. Vanje je prilival mrzle vode ali pa nanje trosil pepela, da so bile neokusne. Ko tretjerednik sv. Frančiška se je ob ponedeljkih, sredah in petkih postil ob kruhu in vodi. Spal je prav malo in na golih tleh. Vedel se je prav dostojno in nad vse je skrbel za sveto čistost. Včasih se je delal neumnega, da ga ne bi ljudje častili in hvalili.

Prosil je Boga, naj ga pokliče s tega sveta, da ga ne bo žalil z grehi. Bog ga je uslišal; poslal mu je bolezen; v nji ga hudi duh vznemirja na razne načine, a miru mu ne more vzeti. Mirno je v Gospodu zaspal 1. junija leta 1304. Njegovo nepretirano in sè čudeži pomnoženo češčenje je potrdil rajni papež Benedikt XV.

P. Alfonz Furlan.

Spomini na generaljni kapitelj l. 1921.

(P. A. Č.)

redništvo „Cvetja“ je v 8. zvezku lanskega leta priobčilo tole obljubo: „P. provincijal naše okrajine sv. Križa so se srečno vrnili iz Asiza in Rima. Natančneje bodo o svojem potovanju sporočili v prihodnjem zvezku.“ Obljuba dela dolg. Kako rad bi bil ta dolg že poravnal, a nepričakovana, huda bolezen mi je pero za več tjednov iztrgala iz roke. No, zdaj pa, ko sem, hvala dobremu Bogu, iz največe nevarnosti, pa vender še nisem za težka, naporna opravila, mi je na razpolago najlepša prilika v „Cvetju“ dano obljubo izpol-

niti, namreč priobčiti nekaj važniših spominov z mojega potovanja po Laškem za časa frančiškanskega generaljnega kapitelja l. 1921.

Najprvo moram povedati, da nisem šel na Laško za zabavo. To bi bilo gotovo zoper sv. Vodilo zlasti v teh dragih časih. Škoda denarja in časa! Šel sem tja iz pokorščine do redovnih predpisov, ki zaukazujejo, naj se provincijali vsako šesto leto okoli binkošti zbero na generaljnem kapitelju, da izvolijo novega generala ali poglavarja celega reda. Na tak kapitelj ali zborovanje mora iti vsak provincijal, če le ni postavno zadržan. Ako je pa zadržan, mora poslati svojega namestnika. Generaljni kapitelji se navadno vrše v Rimu. Nekaj jih je bilo pa tudi v Asizu pri Mariji Angeljski ali Porcijunkuli. In ravno lanski kapitelj se je vršil v Asizi radi slovesnosti 700 letnice tretjega reda sv. Frančiška Asiškega.

Torej — na Laško in sicer v Asiz! Kedo bi se ne razveselil takega vabila! Do zdaj se mi še sanjalo ni, da bom kedaj stopil na laška tla, da bom obiskal ljubljene kraje Asiz in njega okolico, kjer je skorej vsaka ped zemlje posvečena po sv. Frančišku in njegovih sv. bratih; še manj sem pa mislil, da bom kedaj videl večno mesto — Rim.

Razveselil sem se poziva na generaljni kapitelj. Vender se je temu veselju, kaker je že navada, takoj primešalo nekaj pelina — neljubih skrbi in pomislekov. Prvo skrb mi je napravila laščina. Treba bo na Laškem govoriti laški, če bom hotel kam priti, kaj zvedeti, kaj doseči. Te prve skrbi sem se otesel s tem, da sem dosedanjemu znanju laščine dodal še nekaj najpotrebniših besed in izrazov zlasti glede vožnje po železnici in po morju. Zapomnil sem si nekaj izrazov vljudnosti v občevanju z ljudmi itd. Drugo skrb so mi delale razne politične homatije po svetu, katerih ravno takrat tudi na Laškem ni manjkalo. Lahi — sem si mislil so že itak vročekrvni, zdaj bodo pa še bolj, in Bog ve, če bom od tam zdravo kožo prinesel ali bom moral vsaj marisikaj zbadljivega, surovega, umazanega slišati. Pa, kar zdaj moram priznati, da je bil ta strah neopravičen in prazen. Priznati moram, da me celo pot tja in nazaj nihče ni vznemirjal, ali da bi bil slišal kake prezirljive ali zbadljive opazke, dasi sem se vozil po železnici in po morju sè vsakovrstnimi Lahi. K večemu je bila Lahom, ki so splošno bolj majhine postave, moja izredno velika postava tuptatam vzrok pozornosti ali občudovanja. Sicer pa Italijani frančiškane zelo spoštujejo, ker so ž njimi in mej njimi zrastle, so njih gore list, kakor pravimo, in so ti v Italiji najštevilniši red. V vsakem kolikanj večjem mestu sta že po dva frančiškanska samostana.

Tretja skrb, ki mi je belila lase, so bili potni in drugi stroški. No, pa tudi te sem se kmalu znebil, zaupajoč na dolarje, ki sem jih pričakoval od svojih sobratov iz Amerike. Tako sem se otesel te prve trojne skrbi, ki mi je hotela zagreniti vesele misli na potovanje na Laško, v serafinski orient — Asiz.

V povabilu p. gen. ministra je bilo pripomnjeno, da moramo vsi provincijali do 6. maja biti že v Asizu. Kedaj naj torej odidem? Ker človek ne ve, kaj vse ga lahko doleti na poti, zlasti ako je daljša, kaker je bila ravno moja, je gotovo boljše malo prej se spraviti na pot kaker ravno zadnji tre-

nutek. Sem namreč eden tistih ljudi, ki čakanju in odlašanju dosti ne za-
 upajo, keder imajo iti na pot. Sklenil sem oditi že 2. majnika prav posebno
 za to, ker so tiste dni železničarji v Julijski Benečiji štrajkali. Tiste dni sem
 se ravnokar vrnil z misijona, ki smo ga obhajali v Dolu. Takoj sem vprašal
 sobrate doma, kako je sè železnico, pa mi niso mogli dati zanesljivega od-
 govora. Zato pošljem na kolodvor vprašat v tej zadevi, in sem zvedel, da
 so vsi vlaki, ki vozijo proti Trstu, ustavljeni, in da čaka na postaji le ekspresni
 vlak, ki ima oditi drugi dan ob 9. uri proti Trstu, in da je le v prvem
 razredu še eno mesto prosto. Zamislim se: Samo ta najdražji vlak — samo
 v prvem razredu prosto! Če hočeš na Laško, če hočeš o pravem času dospeti
 v Asiz, je le ta prilika edina. Peš je predaleč in zdaj že prepozno! Se boš pa
 enkrat „nobel“, četudi prisiljen vozil. Torej z ekspresom v prvem razredu!
 Toda kje je potni list? Nisem ga tedaj še imel. Te zadrege me je rešil po-
 strežljivi italijanski delegat na Dunajski cesti. Jaz vzamem potni list, ki mi
 ga je brezplačno napravil ter odhitim na kolodvor boječ se, da mi brzi
 ekspresni vlak ne vbeži. Še je stal in najbrž je še samo na me čakal; komaj
 sem se namreč v I. razredu na mehko vsedel, so že pognali. Ko se je vlak
 zamajal in začel vbirati svojo pot, sem pomneč raznih težav in negotovosti
 glede svojega odhoda hvaležno zdihnil: Deo gratias! Hvala Bogu! Pa kmalu
 so me mej vožnjo obletavale nove skrbi in zoprnosti. Sedel sem sicer varno
 na mehkem, a plačal še nisem nič za to! Z ekspresom se voziti ni prijetno.
 To sem čutil, ko sem se pred enim letom vozil z njim po Slavoniji, ko sem
 se vračal iz Sarajeva. Takrat, če se ne motim, sem tudi plačal za I. razred,
 a sem bil vesel, da sem sploh prišel v voz in sem vsled gnječe prestal
 skorej celo pot na eno nogi! Zdaj sicer ni bilo take gnječe, zložno sem
 sedel poleg mladega Italijana s katerim sva bila kmalu prijatela; a prišle
 so druge sitnosti. Skorej na vsaki postaji je bilo treba kaj doplačati. Do
 Postojne so me obirali naši sprevodniki, na to so prišli laški in naposled
 še francoski. Zdaj plačaj v kronah in denarjih, zdaj v lirah in potem v
 frankih, katerih nisem niti imel. Na veliko žalost in presenečenje so me za
 vožnjo do Trsta obrali za 908 kron. Kam bi se bil pred vojsko lahko pri-
 peljal s tem denarjem! Ko sem v Trstu pregledal svojo denarnico, me je
 začelo resno skrbeti, kako bom shajal do Asiza, do Rima in nazaj domov —
 Na videz sem se „iménitno“ vozil, v resnici sem pa celo pot do Trsta sedel
 v vozu ko na trnju. Istotako so čutili moji sopotniki in sicer radi štrajkujočih
 železničarjev. Od Postojne dalje ni bilo na kolodvorih in ob tiru videti no-
 benega železničarja; le vojaštvo je izvrševalo njih službo. Zato smo se bali,
 da bodo štrajkujoči iz zasede napadli vlak ali povzročili kako drugo oviro.
 Zato vlak ni vozil z isto brzino, kaker bi pričakovali. Zlasti se je to opazilo,
 čim bliže Trsta smo bili. V nekem strahu in napetosti smo vender srečno
 brez kake nezgode pridihali na tržaški kolodvor. Tu sem se poslovil od dra-
 gocenega „Orient-ekspresa“, misleč, da se bo v Trstu le dobil kak cenejši
 vlak proti Benečiji; a na žalost sem zvedel, da iz Trsta ne vozi noben vlak.
 Torej že zopet smola! Po suhem ne morem dalje. Kaj pa po morju, saj je

pri Trstu morje in na njem ladje. Na veliko veselje zvem, da parobrodi proti Benetkam vozijo.

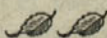
Vožnja po morju do Benetk je trajala do 1. ure popoldne. Okoli ene ure popoldne se pa kar pred nami pokaže, kaker iz morja zrastle na lesenih nogah pozidano mesto — Benetke sè svojimi krasnimi palačami, zlasti pa z Markovim ponosnim stolpom. Ko se parobrod približa obrežju, so nas beneški čolnarji kar obsuli sè svojimi čolni ali gondoli, pripravljeni nas povesti, kamer kedo želi. Precej časa je preteklo, da smo se vsi razvrstili v te orehove lupine. Jaz sem pustil drugim prednost, zato sem bolj pri zadnjih prišel na vrsto in zakličem: al S. Francesco da Vigna! In gondola se približa in nevajen take telovadbe se bolj sè strahom spustim v ziblajoči se čoln. K sreči ni nihče prisedel k meni, zato me je krepki čolnar tem prej pripeljal skozi ozki kanal do frančiškanskega samostana, kjer stanuje tudi provincijal beneške provincije. In ravno njega sem najbolj želel, ker je tudi on imel isto pot kaker jaz, in sem si želel tovariša za pot. Ko vstopim v samostan, vprašam vratarja: Ali so p. provincijal doma? Da, mi odgovori, še danes se bodo odpeljali proti Asizu. No, sem si mislil, vsaj zdaj mi je sreča mila, zdaj bom pa brez skrbi; z Lahom bo že lažje potovati po Laškem. Čakam nekaj časa v obednici in kmalu se prismeje majhin, rdečeličen provincijal p. Klement. Takoj sva se pobotala, da bova še isti dan skupaj odpotovala proti Asizu. Po kratkem kosilu ogledam ondotni samostan, veliko cerkev sv. Frančiška, in s hribčeka važniše dele lepega mesta. Več časa nisem imel, da bi šel še po mestu pogledat. Ko sva povžila nekaj za večerjo, sva se v mraku odpravila proti kolodvoru. Beneški p. provincijal je bil za pot prav z malim zadovoljen. Dasi je deževalo, ni vzel na pot ne dežnika, ne kapice, ne čevljev, ampak kar bos v sandalih je šel na tako dolgo pot. Sklenila sva voziti se kar naprej celo noč do Firenc. Ker je bila noč temna, je vzela mojim očem mesta: Padovo, Feraro, Bolonjo, Pistojo; od teh sem videl le žel. postaje. Noč sem v raznih presledkih predremal. Proti 4. uri zjutraj nas vzdramijo iz poluspanja glasovi: Firenze. S p. provincijalom vzameva potni torbi in greva peš proti frančiškanskemu samostanu. Tu je bilo še vse mirno in v počitku. Zakristan naju pelje v zakristijo, in skliče ministrante. Meni je stregel pri sv. maši častitljivi p. Jeronim Golubovič (Golubovich), ki je rojen Dalmatinec, pa je večino svojega redovnega življenja preživel v Italiji in v Sv. Deželi. Napisal je več znanstvenih knjig zlasti o Sv. Deželi.

V samostanu je prenočilo več provincijalov. S temi smo šli skupaj na kolodvor, kjer se nas je toliko sešlo, da smo skorej sami napolnili en železniški voz. Iz Firenc smō se odpeljali okoli 8. ure zjutraj, torej pri belem dnevu. Zdaj se mi je nudila prilika, da sem mej vožnjo lahko ogledoval laško zemljo in kraje. Najbolj so mi ugajale Firenze in okolica. Vsled svoje naravne lepote in bujnega rastlinstva po pravici zasluži priimek: vrt Evrope. Nadaljni kraji ob železnični progi mi niso posebno ugajali. Pogrešal sem lepo obdelanega polja zlasti pa gosto poraščenega gorovja, kaker ga je videti pri nas. Na Laškem so hribi po večini goli ali pa redko poraščeni z

grmovjem in drugim pritličnim drevjem. Največ je oljkinih gozdov, oziroma vrtov. Tudi reke niso tako čiste in bistre kakor naše, ampak so bolj umazane barve in počasne. Naša družba je bila zelo živahna, vsak je vedel kaj povedati iz svojega samostana, o kapitelju itd. Samo jaz sem bil bolj skop z besedami, da se ne bi izdal, kako „bogata“ je moja laščina. Na postaji Terentola je bilo treba izstopiti vsem, ki so bili namenjeni proti Asizu. Izstopivši zagledamo na postaji več frančiškanskih provincijalov, ki so čakali na vlak. Ti so obiskali: Alverno in Kortono že grede proti Asizu. Mej temi zagledam jugoslovanske provincijale: iz Zagreba, Mostara in Dalmacije. Seveda sem bil njih najbolj vesel. Zdaj se nisem čutil več osamljenega, ker sem bil v družbi rodnih sobratov. Kmalu pride vlak; en železniški voz ni več zadoščal za pomnoženo število frančiškanskih provincijalov, ki so bili toliko bolj veseli in zgovorni, kolikor bližje smo bili svojega cilja — Asiza. Zlasti se je onih, ki še nikedar nismo videli teh krajev, lotila nevgnana radovednost, kedaj bomo zagledali Asiz, Porcijunkulo. Ko smo pustili zadaj mesto Perudžo, smo vedeli, da naš cilj ni več daleč. Okoli 4. ure popoldne zagledamo podolgasto gorovje, na njegovem pobočju prijazno mesto Asiz in kake pol ure pod mestom v nižavi — cerkev in samostan Porcijunkulo ali Marijo Angeljsko. Še par trenutkov in vlak obstoji na postaji — Asiz. V samostanu so gotovo sklepali, da se nas bo s tem vlakom več pripeljalo. Zato so naročili več voz, na katerih smo se s prtljago odpeljali v dobrih 10 minut oddaljeni samostan Porcijunkulo, kjer se je imel vršiti gen. kapitelj. Z našim prihodom je bilo v samostanu zelo živahno. Pričakovala nas je domača družina in že več drugih p. provincijalov, ki so semkaj dospeli prejšnje dni. Najprvo smo se drug drugemu predstavili, potem vpraševali: od kod? kake narodnosti itd. Govorilo se je, če se ne motim, v 13 jezikih. Najlažje smo si pomagali z latinščino. Mnogi smo se prvič videli v življenju in vendar nas je prešinjalo neprisiljeno prijateljstvo, saj smo se zavedali, da smo vsi bratje v sv. Frančišku. Do 6. maja se je tu sešlo 102 provincijala, oziroma je bilo mej njimi par provinc. namestnikov. Zastopane so bile frančiškanske provincije celega sveta. V teh časih, ko je potovanje zelo otežkočeno, je bila ta polnoštevilna vdeležba lepo znamenje točne pokorščine in discipline v celem frančiškanskem redu. Slovenci smo bili na tem zborovanju trije; Slovenov pa skupno devet. Največji mej vsemi kapitulari* je bil Slovenec, najmlajši pa Čeh, torej Slovan.

(Dalje prih.)

* Kapitulari so tisti patri, ki imajo pravico volit na kapitelju. (Op. ured.)

Dopisi.

Naklo. Dne 21. januarja je umrla tretjerednica Marija Ažman v starosti 85 let. Zaradi bolezni je bila skorej tri leta v postelji, veliko je trpela, pa je vse hude bolečine prenašala zelo potrpežljivo. Ko so ji obiskovavci želeli

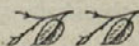
zdravja ali vsaj polajšanja, jim je odgovorjala: „Kaker je božja volja.“ V bolezni je večkrat prejela sv. zakramente in s posebnim zaupanjem čistila sv. Jožefa.

Idrija. Dne 28. julija 1917. leta so nas nasprotni zrakoplovi posebno na gosto obiskovali in bombe na naše kraje spuščali. Zato me je, dobro mi hoteča, znana logarjeva družina, stanujoča v dve uri oddaljenem gozdu povabila v svojo hišo, misleč, da bom pri nji popolnoma na varnem. Ko se je bilo treba odločiti, ali naj grem tja, ali naj ostanem tu, sem se spomnila, da bi s tem, če grem tja, celi teden zgubila vse sv. maše; zato sem prijazno povabilo odklonila. — A glejte! Bomba je padla v ravno tisto hišo in na mesto, kjer bi bila jaz prav gotovo v tistem času in je največje razdejanje napravila. — S polno gotovostjo moram reči, da sem bila rešena grozne smrti edino le po daritvi sv. maše. *Frančiška Vidmar, tretjerednica.*

Cerklje pri Krškem. V Gor. Skopicah je umrla 22. febr. vdova Neža Škofljanec, stara 76 let, mati sedanje prednice Marije Š. Celih 30 let je bila vneta tretjerednica. Bila je mirna, pobožna in obče spoštovana žena. V največjih težavah je vedno trdno zaupala v Boga in se je posebno rada priporočala sv. Frančišku. Pogreba se je vdeležilo kljub slabemu vremenu veliko ljudi in menda vsi domači tretjeredniki. — Počivaj v miru, draga sestra!

Kamnik. Letno poročilo za 1921. Mesečni shodi so bili dobro obiskani; predmet posameznih govorov je bilo življenje svetnikov tretjega reda. Sedemstoletnico smo obhajali o sv. Jožefu; slovesnosti v Ljubljani se je vdeležilo 110 tretjerednikov. Praznik sv. Frančiška in sv. Elizabete smo obhajali sè slovesno sv. mašo in skupnim sv. obhajilom. Po vsakem shodu se moli serafinski rožni venec za pokojne ude. — Dobrodelni odsek je razdelil ubogim 600 K. Vizitacija je bila v osmih skupščinah, v drugih za vizitatorja niso prosili.

Brezje. Od 14—17. sušca je imela tukajšnja skupščina duhovne vaje. Udeležba povoljna. Izvolili smo tudi na novo tretjeredni odbor.

Razgled po serafinskem svetu.

Preč. g. Janez Kljun, iz Ribnice na Dolenjskem, župnik v Šmartnem v Tuhinjski dolini, duhovni svetovavec in nazadnje župnik v pok. je bil najstarejši član moške tretjeredne skupščine v Kamniku; 33 let je vestno živel po vodilu tretjega reda. Visoko izobražen, pa skromen, blag in ponižen je zelo cenil tretji red, ki je močno vplival na njegovo življenje, zlasti pa na njegovo dušno pastirstvo. Bil je v resnici duhovnik po Srcu Jezusovem. Vesten v vsakem oziru; točen v svoji službi; skrben pri svojih dolžnostih. Dičila ga je globoka pobožnost, odtod občudovanja vredna ljubeznivost pokojnega gospoda. S to svojo vrlino je močno uplival na vse, ki so ga poznali. Ljubilo ga je vse in ga visoko spoštovalo celo mesto, zato ga bomo vsi

težko pogrešali. Splošno pomanjkanje, ki stiska vse vpokojene duhovnike in oslabeledost mu je pretrgala nit življenja. Pokopali so ga na kamniškem pokopavališču.

P. J. K.

Častiti g. Frančišek Kandus, kapelan in katehet v Tolminu, vnet delavec na vrtu sv. Frančiška pri mladi skupščini tretjega reda v Tolminu na Goriškem, rojen v Kamnjah na Vipavskem 2. avg. 1893, v duhovnika posvečen 1918. leta v Stični na Kranjskem — ta blagi, dobri, delavni, za božje kraljestvo goreči gospod nas je po človeškem mnenju veliko prezgodaj zapustil. Koliko nad je v njegovem srcu neizpolnjenih ostalo, koliko se jih ni niti rodilo — pa Bog, gospodar življenja in smrti, ga je vzel iz naše srede, ko niti mislili nismo na to, sredi neumornega dela. Zguba za nas uboge zemljane, ki merimo s človeško mero, je zares velika, za umrlega je pa njegova smrt dobiček. Gospod, daj dobrim Tolmincem vrednega naslednika, sorodnikom pokojnega gospoda Frančiška potrebno pomoč in tolažbo, rajnemu pa sveta nebesa!

V Hercegovini je nenadoma umrl 3. febr. državni poslanec in hercegovinski provincijal **p. Didak Buntič** v 52. letu starosti. Bil je zelo učen frančiškan, delaven poslanec, odločen in neustrašen zastopnik naroda; iskal je le korist ljubljenih Hercegovcev, ne odlikovanj vlade in poslanskih dijet (dnevne plače); po značajnem možu žalujejo bratje Hercegovci, redovni sobratje in vsi dobromislečji Hrvatje. Počivaj v miru!

Frančiškanski red šteje (po zadnjem zaznamku iz l. 1921) 837 samostanov (konventov), 801 redovnih hiš imenovanih „rezidenca“, totej skupaj 1638 velikih in malih samostanov sè 16.545 redovniki, od katerih je 8891 mašnikov, 1951 klerikov (t. j. onih, ki se v redovnih šolah pripravljajo za mašniški stan), 482 novincev in 5221 bratov lajikov.

Mej Sloveni šteje Frančiškanski red 9 okrajin (provincij). Te so: v Jugoslaviji: Sv. Križa v Sloveniji, Sv. Cirila in Metoda na Hrvaškem, bosenska, dve dalmatinski (sv. Jeronima in presv. Odrešenika) in hercegovska; te imajo 59 samostanov, 225 redovnih hiš, 751 mašnikov, 152 klerikov, 17 novincev in 179 bratov lajikov. — Na Češkem je provincija sv. Venceslava, na Poljskem dve: Brezmadežnega spočetja in Gospe angeljske.

Slovenska provincija sv. Križa ima 11 samostanov, 3 rezidence, 1 hospic. Samostani so: v Ljubljani, na Sv. Gori pri Gorici, v Novem mestu, v Kamniku, v Pazinu (Istrija), v Nazaretu, v Brežicah, v Gorici, v Mariboru, pri Sv. Trojici in na Brezju. Rezidence so: na Viču, pri Novi Štifti, v Sp. Šiški. Hospic je v Žabnicah. Te redovne naselbine imajo: 91 mašnikov, 14 klerikov, 3 novince, 57 bratov laikov. Od teh sta dva patra na Kitajskem v misijonih, dva v Egiptu (v Kajiri in v Aleksandriji), eden brat lajik v Sv. Deželi in eden v Hercegovini.

Poleg teh ima slovenska provincija v Ameriki štiri rezidence in šest hospicev, kjer je 17 mašnikov, 2 klerika, 3 novinci, 10 bratov lajikov.

Slovenske kapucne je sv. stolica združila s hrvaškimi v „Ilirsko provincijo“, ki šteje sedaj 12 samostanov. V Sloveniji: Celje, Škofja

Loka, Krško, Studenci pri Mariboru, Gorica, Sv. Križ na Vipavskem; na Hrvaškem: Varaždin, Karlobak, Šplit, Dubrovnik, Reka, Osjek.

Konventualci ali minoriti so izgubili v svetovni vojski svoj glavni samostanu na otoku Krku in v Piranu. Sedaj imajo samostane v Zagrebu, na Ptuju, na Visu in v Šibeniku.

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo:

I. Dve močno bolni tretjerednici. Več oseb v raznih dušnih in telesnih zadevah. — Op. uredništva: Priporočil brez podpisa ne priobčujemo!

II. Umrli udje tretjeredne skupščine:

1. **Ijubljanske**: Antonija Košak (50 let v III. r.), Marija Podržaj (46 let v III. r.) Julijana Knez (45 let v III. r.), Živalec Marijana (42 let v III. r.), Golc omž. Hrovat Ktr. (47 let v III. r.), Marija Hlebš (51 l. v III. r.), Jera Zlobec, Mar. Svečnik, Ktr. Vidic, Mar. Šmid, Mar. Stražar, Fr. Tertnik, Fr. Plevnik, Marija Novak, Marjt. Škerbič, Ktr. Kozole, Ivan Siherl, Fr. Dežman († v Kranju), Marjeta Švajgar († v Zg. Polskavi).

2. **poljske** pri Lj.: Fr. Tome, Fr. Mejač, Terez. Martinc (46 l. v III. r.), Terez. Hribar, Mar. Dolšič, Hel. Zajc (41 l. v III. r.).

3. **cerkljanske** na Gor.: Marijana Pestar, Mar. Pibernik, Marijana Gašpirc.

4. **kamniške**: Antonija Stržinar (52 l. v III. r.), Fr. Košir, Ktr. Rode; Peter Ciperc iz Stranj; Blaž Kunc (40 l. v III. r.) in Janez Kajbic iz Motnika; Barbara Petek iz Sv. Križa p. Vip.

5. **mariborskega** okrožja: Fram: Marjeta Kolar. — Maribor: M. Soko, M. in Helena Pulko † v Gradcu. — Makole: Šimon Gajšek, A. Poherc, Neža Haložan, Neža Mohorko, Gregor Zorko, A. Kavkler. — Ljutomer: Terezija Kovačič. — Sv. Martin pri Vurbergu: El. Rojs, M. Tepeh. — Sv. Barbara v Slov. goricah: A. Bezjak. — Jarenina: M. Harc, Janez Kaufman. — Hoče: M. Berdnik, Helena Kokol, M. Breznik. — Kamnica: Andrej Sternad, Ter. Karner, M. Standeker, Ter. Pečnik, Lucija Rožič, O. Jozefa Žunko, M. Žvajker. — Remšnik: Magdalena Kral. — Ribnica: Jernej Kaiser, Terezija Vinšek. — Maribor: Barbara Javnik, M. Nipič, M. Roškar, Katarina Hojnik, Apolonija Šilak, pridna stara devica umorjena najdena. — Ruše: M. Jeseničnik. — Sv. Jurij v Slov. gor.: preč. g. Anton Štjanec, župnik. — Laporje: El. Martinšek. — Cirkovce: Neža Frangež, Jera Pernat, Antonija in Katarina Klasinc, A. Kranjc. — Slivnica: M. Skerbič, M. Hojnik.

Zahvala za uslišano molitev.

B. J. iz Prekmurja se zahvaljuje presv. S. J., Mariji in svetnikom božjim za pomoč v dušni in telesni potrebi. Nadalje se zahvaljuje Sv. Duhu in Mariji „dobrege sveta“ za milost, da se njen fant boljše uči. Obojno zahvalo je obljubila objaviti. — Marija Frankovič se zahvaljuje presv. S. J., Brezmadežni, sv. Jožefu in sv. Antonu Pad. za rešitev iz strašne stiske. Obljubila sem v slučaju pomoči javno zahvalo. — Hel. Šešarko izreka zahvalo presv. S. J. in sv. Antonu, da je našla zgubljeno stvar. — Š. M. A. se zahvali sv. Ant. Pad. za večkratno uslišanje. — Neka tretjerednica se zahvaljuje presv. S. J. in Mariji, sv. Jožefu in sv. Antonu, da je neka važna zadeva za njo srečno iztekla. — Fr. Vidmar iz Idrije se javno zahvali, da je bila rešena smrti.

Nihil obstat. P. Guido Rant, dr. theol. — P. Angelus Mlejnik, lector theol. Imprimatur. P. Augustinus Čampa, Min. Prov. — Vredil P. Salvator Zobec.

Znamenje na nebu. Šmarnice. Spisal dr. Josip Jerše, profesor v Ljubljani. Založila jugoslovanska knjigarna v Ljubljani 1922. Knjiga je prav lično vezana, papir je navaden, obsega 365 str. v obliki srednjevelikega molitvenika in stane 30 dinarjev. Jezik je poljuden, pripovedovanje živahno, tako da se bodo te Jeršetove šmarnice mnogim zelo priljubile, posebno radi lepih zgledov, ki so bogato vpleteni. Razdelitev in nekateri deli spominjalo nekoliko na „Diessel: Maria der Christen Hort“, vendar ni misliti, da bi bil pisatelj iz te knjige črpal, četudi mu ni bila neznana. — Nam se dozdeva izraz „solčna žena ali Žena“ (str. 12, 63 in dalje) nekako tuj, ali za Marijo prenzek; zares ne pove tistega, kar izraža sv. pismo z „mulier amicta sole“. Kedo bo rekel ženi, ki je v svilo ali raševino oblečena „svilna“ ali „raševnata“ žena; rekli bi: žena oblečena v svilo, v raševino. — Ravno tako je tudi izraz: „bogapozabljeni dvajseti vek“ (str. 16) našemu jeziku nasproten. Naj le pravi Nемеc „gottvergessen“, slovenščine zato ni treba napenjati na nemško kopito; tudi naj bi ne pisal: „tjavendan“ (str. 188) in den Tag hinein. Namesto „zvrstena“ (str. 36, 38, 51 in dalje) bi bilo prav: zvrščena. Pa to le mimogrede in brez zamere! Napačno je vstavljati v tekst sv. pisma besede, ki jih ni v sv. pismu: „Od sedaj zanaprėj — (dovolj bi bilo: naprej) — me bodo blagrovali vsi narodi na zemlji“ (str. 8, 48). Besede: „na zemlji“ ni v sv. pismu, zato naj se ne pristavlja, saj blagrujejo Marijo vsi narodi tudi v nebesih. — Besede sv. pisma, ki se ponavljajo v vsakem premišljevanju: „In veliko znamenje se je prikazalo na nebu“ itd. imajo več sprememb v prevodu: „Žena, obdana s solncem, in luna pod njenimi nogami, in na njeni glavi venec dvanajstih zvezd.“ (Str. 10, 41, 100). Na str. 19. se glasi: „... in na njeni glavi krona iz dvanajstih zvezd. Na str. 31, 51 in dalje stoji: ... in na njeni glavi venec iz dvanajstih zvezd. Na str. 84, 137, 148 in dalje je brati: ... venec dvanajsterih zvezd. — Ločilna znamenja so tudi različno postavljena in stava besed se tudi menjava: Žena, obdana s solncem — žena s solncem obdana — na njeni glavi venec — in venec na njeni glavi. — Mogoče je g. pisatelj namenoma tako spreminjal, ker „razlika mika“, pa v tekstu sv. pisma to ne gre. Na str. 17. pravi: „Čujte kaj pravi sv. Duh o Mariji: Blagor človeku, ki mene posluša in čuje i. t. d. (Preg. 8. 24.) Prav je: 8, 34. Te besede veljajo o božji Modrosti, sv. Cerkev jih v prenešenem pomenu obrača na Marijo. To naj bi se omenilo, ne pa: Čujte kaj pravi sv. D. o M. — „Nebeško Solnce, Jezus Kristus, je ni samo očistilo vsakega greha ...“ str. 62. To se ne vjema z versko resnico o brezmadežnem spočetju; namesto očistilo bi bilo staviti drugo bolj primerno besedo, morebiti: obvarovalo. — Marijina neizpremenljivost (str. 147) — ta naslov gre le Bogu; zato je g. pisatelj v „Kazalo“ prav primerno postavil naslov: Marijina stanovitnost. Zgled v začetku tega poglavja je zelo dvojljiv. Škoda, da ni tu naznačen vir, kaker tudi drugod, posebno pri citatih raznih pisateljev. — To je le nekaj opazk, ki smo jih pristavili zato, ker nam je bila knjižnica poslana „v oceno“. Sicer jo pa vsem, ki jo morejo kupiti, zelo priporočamo.

Dr. F. Imle: Der Geist des hl. Franziskus und seiner Stiftung. Ein Versuch zu einer Psychologie des Franziskanerordens. Verlagsbuchhandlung Karl Ohlinger Mergentheim. Gedruckt bei E. Brugel u. Sohn Ansbach 1911. — Knjiga obsega štiri knjige na 280, str. s predgovorom, uvodom in književnimi podatki. Kedor želi Frančiška in njegov prvi red po duhu in delu bolj spoznati, mu to delo prav toplo priporočimo, zlasti naj bi jo brali vsi naši patri in bogoslovci.

Devetdnevnica k Mali Tereziji od Deteta Jezusa sè sliko se dobi v frančiškanskem samostanu v Mariboru po 1 K 20.

Tretjeredne vaje za junij in julij 1922.

Ljubljana: Mesečni shod: 18. junija, 16. julija ob polu 5. pop.; za zadržane naslednji dan ob 5. zjutraj v dvoranl. — Poduk za novince: 15. junija in 30. julija ob 4. pop. — Odborna seja za moške: 18. junija ob 10. dop.; za ženske: 29. jun. in 23. jul. ob 4. pop. — Sprejem novih udov: 25. junija ob 4. pop. — **Maribor:** Mesečni shod: 29. junija (sv. Peter in Pavel) in 16. julija (škapulirska nedelja). — **Sv. Trojica:** Mesečni shod: na praznik sv. Petra in Pavla in na praznik Mar. Karmelske. Poduk za novince: 11. junija po večernicah. — **Novomesto, Kamnik, M. Nazaret, Brežice, Celje, Škofja Loka, Krško, Brezje, Vič, Nova Štifta:** Mesečni shodi in drugo, kaker je bilo naznanjeno v zvezku 3-4.

Darovi.

Za frančiškanske misijone: Pevke ljubljanske (tretjeredne skupščine 360 K; župni urad Cerklje na Gor. 320 K; iz M. Nazaret zbirka 1238 K; vodstvo III. r. pri Sv. Trojici 228 K; vodstvo III. r. v Novem mestu 706 K 30 v.; za najpotrebniše misijone iz Nazareta 20 K; N. 3000 K; N. 2 K; preč. g. Jak. Ogrizek, župnik St. Urška gora 10 K; Vehovec Lucija Mengeš 42 K; Tretjeredniki v Motniku 60 K; N. 20 K; Tratnik Marija 100 K; Tretjeredniki v Biagovici 29 K; J. Oblak 40 K; Neimenovan 24 K 60 v; N. 80 v; Rozman Apolonija 20 K; Preč. g. Val. Bernik Komenda 50 K; Kosirnik Franca 34 K. — Neimenovani gospod 100 K; Preč. g. A. Jamnik 60 K; Hvastja Ana 4 K; Korelc Marija 40 K; Štupar Marjeta 10 K; Kosirnik Franca 44 K.

Za odkup paganskih otrok: Hel. Rožman (Božidar in Jožef) 105 K; župni urad Cerklje na Gor. 200 K; N. za kitajčka z imenom Anton Marija 40 K; iz Nazareta za deklico Marjeto 40 K; od sv. Fr. Ksav. po p. Kerubinu za deklico Ano 40 K; K. M. za kitajčka Jožefa 40 K.

Za kruhe sv. Antona „za naše uboge dijake“: N. 3000 K; ljubljanska tretjeredna skupščina 1200 K; tretjerednica iz Ljubljane 400 K; neimenovan odsek tretj. reda 1200 K.

Za cerkev sv. Frančiška v Sp. Šiški: N. 6000 K.

Za armado sv. Križa: N. 4000 K.

Za tretjeredni dom v Novem mestu: N. 3000 K.

Za apost. sv. Cirila in Metoda: župni urad Cerklje na Gor. 360 D.

Za afrikanske misijone: N. za odkup dečka Ant. Pad. 20 K; Maroltnik Mar. Nova Štifta 40 K; N. 25 K; Neimenovan 18 K; Blažič Kat. 40 K; Pestotnik Franca 100 K.

Rimsko-serafinski koledar za leto 1922.

Mesec junij.

1	Č	P.O.	Osmina vneboh. Bl. Hercul. itd.	16	P	mej osmino. Bl. Gvido.
2	P	P.O.	Bl. Humilijana, vd. 3. r.	17	S	mej osmino.
3	S	P.O.	post. vilija. Bl. Andrej H.	18	N	mej osmino. Sv. Efrema.
4	N	VO.PO.	Binkošti.	19	P	mej osmino. Sv. Julijana, d.
5	P		binkoštni.	20	T	p.o. mej osmino. Bl. Mihelina.
6	T	p.o.	binkoštni.	21	S	mej osmino. Sv. Alojzij.
7	S		kvatrna, post. Bl. Baptista V.	22	Č	Osmina presv. R. T.
8	Č		v binkoštni osmini.	23	P	VO. Presv. Srce Jezusovo.
9	P		kvatni, post. Sv. Prim. in Fele.	24	S	P.O. Rojstvo sv. Janeza Krst.
10	S		kvatrna, post. Sv. Marjeta, kr.	25	N	3. po bink. Kronanica S. G.
11	N	VO.PO.	Presv. Trojica.	26	P	Sv. Janez in Pavel, m.
12	P		Sv. Janez, F.	27	T	p.o. Bl. Benvenut Evgub. sp. 1. r.
13	T	P.O.	Sv. Anton Pad., sp. 1. r.	28	S	Sv. Leon II. pap.
14	S		Sv. Bazilij, šk. c. uč.	29	Č	VO.PO. Sv. Peter in Pavel, ap.
15	Č	VO.PO.	Presv. Rešnje Telo. Sv. Vid.	30	P	Spomin sv. Pavla, ap.

Op.: PO. pomeni popolni odpustek, s p. o. je zaznamovan odpustek za prve petke in sobote ter vse torke, VO = vesoljna odveza.